

Kotihoidon myöntämisperusteet 1.3.2020 alkaen

430/05.02.03/2010

Sotelk 26.02.2020 § 10

(lisätiedot; hoivapalvelupäällikkö, puh. 0400 330 655)

Vanhuspalvelulain 9 §:n mukaan kunnan on osoitettava suunnitelman toteuttamiseksi *riittävät* voimavarat ikääntyneen väestön toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseen sekä iäkkäille henkilöille järjestettäviin sosiaalipalveluihin. Vanhuspalvelulaissa ei ole säädetty uusista lakisääteisistä palveluista ja keskeiset iäkkäiden käyttämät sosiaalipalvelut kuten kotihoito, omaishoidon tuki, palveluasuminen ja laitoshoido ovat edelleen määrärahasidonnaisia. Myöntämisperusteilla ohjataan varattujen voimavarojen käyttöä ja kohdentumista.

Kotihoito

Kotihoidon tarkoituksena on neuvonnalla, palveluohjauksella, toimintakykyä ylläpitävällä ja kuntoutumista edistävällä toiminnalla turvata omassa kodissaan asuvien asiakkaiden tarvitsemat hoiva-, huolenpito- ja sairaanhoitopalvelut. Kotihoidon toiminnan lähtökohtana on asiakkaan olemassa olevien voimavarojen tukeminen. Toiminnan tavoitteena on asiakkaan tarpeiden mukainen hoiva käytössä olevilla kotihoidon resursseilla.

Kotihoidon palvelut

Kotona asumista tukevat palvelut ovat ennaltaehkäisevää ja terveyttä edistävää toimintaa sisältäen neuvontaa ja palveluohjausta. Tuki- ja palveluja ovat mm. ateriapalvelu, turvapuhelinpalvelu ja kuljetuspalvelu sekä päivätoiminta.

Tilapäinen kotihoito on joko satunnaisesti tai toistuvasti annettavaa hoivapalvelua, jolla tuetaan asiakkaan sen hetkistä terveyden- tai elämäntilannetta. Tilapäinen kotihoito on määräaikainen palvelu, joka on kestoltaan alle kaksi viikkoa kestävä hoiva ja huolenpitoa.

Säännöllinen kotihoito on asiakkaan tarpeiden mukaista toimintakykyä ylläpitävää ja kuntoutumista tukevaa kotihoitoa. Säännöllinen kotihoito toteutetaan hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisesti ja kotihoidon toteuttamisesta sovitaan yhteistyössä asiakkaan, omaisten ja muiden hoitoon osallistuvien kanssa.

Tarkistussoittopalvelu on tarkoitettu yksin asuville, muistisairaille

asiakkaille, joita vaivaa turvattomuus kotona. Tarkistussoittopalvelu sovitaan erikseen tarpeen mukaan, mikäli turvapuhelinpalvelu ei ole riittävä. Palvelusta päättää kotihoidonohjaaja. Palvelu kirjataan asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan ja on määräaikainen.

Hakeminen

Kotihoitoa haetaan kirjallisesti. Hakemus osoitetaan kotihoidonohjaajalle. Asiakkaan hakemuksesta annetaan aina kirjallinen päätös. Kotisairaanhoidon hoitotarvikkeiden osalta noudatetaan voimassa olevia myöntämisperusteita.

Palvelutarpeen arviointi ja suostumus

Asiakkaan kotihoidon tarpeen selvittäminen aloitetaan viipymättä, viimeistään kuitenkin seitsemäntenä (7) päivänä yhteydenotosta. Hoivan tarpeen arviointi ja hoidon aloittaminen edellyttää, että asiakas tai hänen edunvalvojansa antaa suostumuksen asiakkaan potilastietojen katseluun, kirjaamiseen ja tietojen luovuttamiseen. Suostumus voidaan antaa puhelimitse suullisella suostumuksella, jonka kotihoidonohjaaja kirjaa potilastietojärjestelmään asiakkaan tietoihin, joka myöhemmin täydennetään kirjallisella suostumuksella.

Kotihoidon tarpeen määrittämiseksi tehdään uusille asiakkaille avuntarvetta kartoittava kotikäynti. **Ennen kotihoidon viranhaltijapäätöstä asiakkaalla on kuukauden pituinen arviointijakso.** Palvelutarpeen arvioinnissa käytetään apuna toimintakykyä mittaavia mittareita. Mittareina käytetään RAI:ta, RAVA:aa ja MMSE-muistitestiä. Mittareiden avulla mahdollistetaan asiakkaan tasa-arvoinen ja oikeudenmukainen kohtelu palveluja myönnettäessä.

Asiakkaan kotiutuminen sairaalasta kotihoitoon edellyttää uusissa asiakassuhteissa hoitoneuvottelun järjestämistä ennen kotiutumista, mikäli hoitoneuvottelun järjestäminen arvioidaan tarkoituksenmukaiseksi. Hoitoneuvottelun tässä tapauksessa kutsuu koolle kotiutus/muistihoitaja.

Kotihoidon palvelujen myöntäminen

Kotihoidon palvelut on tarkoitettu pääsääntöisesti ikääntyneille, yli 65 -vuotiaille monisairaille, itsenäisesti selviytymättömille tai riittämättömän omaisen tuen turvin asuville. Kotihoidon palveluihin ovat oikeutettuja myös pitkäaikaissairaat ja vammaiset, joilla täyttyvät kotihoidon myöntämisen perusteet. Lapsiperheille kotihoitoa järjestetään tarpeen mukaan pääsääntöisesti palvelusetelillä. Muu kotihoidon palvelun tarve arvioidaan tapauskohtaisesti.

Kotihoidon palvelujen myöntämisessä käytetään kokonaisarviointiin

perustuvaa harkintaa. Palveluja myönnettäessä huomioidaan, että asuinpaikan sijainti voi vaikuttaa palvelujen järjestämistapaan.

Palvelujen myöntäminen edellyttää, että

- asiakkaalle on tehty palvelutarpeen arviointi ja toimintakyky on arvioitu RAI -mittaristolla.
- asiakkaan RAVA-indeksi on vähintään 1,65 ja kotihoidon palvelumäärä on enintään 4-5 käyntiä vuorokaudessa
- kotihoidon kustannukset eivät saa ylittää tehostetun palveluasumisen kustannuksia
- MMSE-testin ja muiden mittareiden tulokset sekä yksilöllinen ja sairaanhoidollinen tarve huomioiden kotihoidon asiakkuus voidaan perustellusti aloittaa RAVA-indeksin jäädessä alle 1,65
- asiakkaalle voidaan taata inhimillinen ja turvallinen kotona selviytyminen pääsääntöisesti yhden hoitajan avustamana
- kotihoidon ostopalveluissa toteutetaan samaa toimintamallia kuin omana palveluna tuotettaessa

Palvelupäätös

Kaikista asiakkaalle myönnettyistä palveluista laaditaan määräaikainen tai toistaiseksi voimassa oleva palvelupäätös. Asiakkaalle annetaan myönteinen, kirjallinen palvelupäätös, mikäli hän täyttää kotihoidon myöntämisperusteet. Jos asiakkaalle ei myönnetä kotihoidon palvelua, hänelle annetaan kielteinen päätös. Kielteisestä päätöksestä asiakkaalla on mahdollisuus tehdä oikaisuvaatimus. Oikaisuvaatimusohjeet ovat päätöksessä. Lisäksi kielteisen päätöksen saanutta asiakasta ohjataan muiden palveluiden piiriin.

Hoito- ja palvelusuunnitelma

Myöntämisperusteiden täytyessä asiakas tulee Kittilän kunnan kotihoidon piiriin ja hänelle laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma. Hoito- ja palvelusuunnitelman laadintaan osallistuu kotihoidon ammattihenkilöstön lisäksi asiakas ja tarvittaessa asiakkaan hoitoon osallistuvat muut tahot. Hoito- ja palvelusuunnitelmaan kirjataan mm. asiakkaan toimintakyky, hoidon tavoitteet, auttamismenetelmät, hoidon arviointi sekä asiakkaan käyttämät palvelut.

Hoito- ja palvelusuunnitelma tarkistetaan vähintään kerran vuodessa ja aina asiakkaan tilanteen muuttuessa olennaisesti. Hoito- ja palvelusuunnitelman laadinta ja säännöllinen tarkistaminen mahdollistavat asiakkaalle oikea-aikaiset ja oikein kohdennetut palvelut.

Asiakas ja hoitoon osallistuvat omaiset hyväksyvät hoito- ja palvelusuunnitelman allekirjoituksellaan, jolloin he sitoutuvat yhdessä sovitun hoivaan ja huolenpitoon. Asiakkaan palveluntarvetta arvioidaan

jatkuvasti ja kotihoidon käyntien määrää ja palveluaikaa voidaan lisätä tai vähentää asiakkaan toimintakyvyn ja hoivan tarpeen mukaan.

Palveluista perittävät maksut

Kotihoidon palveluista peritään asiakasmaksua, joka määräytyy asiakasmaksulain ja -asetuksen sekä Kittilän kunnan sosiaali- ja terveyslautakunnan vahvistaman kotihoidon asiakasmaksupäätöksen mukaan. Asiakkaille tehdään kirjallinen maksupäätös.

Mikäli palvelu on tulosidonnainen, asiakkaalla tai hänen omaisellaan/asioidenhoitajalla/edunvalvojalla on velvollisuus toimittaa tulotiedot 2 viikon kuluessa säännöllisen kotihoidon alkamisesta. Mikäli asiakas ei toimita tulotietojaan ajoissa tai ei anna lupaa tarkistaa tulotietoja, hoivasta perittävä maksu on korkein kotihoidon maksu.

Kotihoidon palveluja ei myönnetä, jos

- asiakkaan RAVA -indeksi jää alle 1,65 ja hänen muisti on normaali tai lievästi alentunut
- asiakas pystyy käyttämään terveydenhuollon avopalveluja
- asiakas tarvitsee pelkästään siivousapua, asiointiapua, pyykinhuoltoa, lääkkeenjakoja, verinäytteiden ottoa, ompeleiden poistoa, tarkistuskäynnin turvattomuuden vuoksi.

Kotihoidon palvelut voidaan lopettaa seuraavissa tilanteissa:

- asiakas kieltäytyy palveluista ja ymmärtää oman tilanteensa sekä esittää kirjallisen kotihoitopalvelujen vastaanottamiskiellon
- asiakas tai hänen omaisensa käyttäytyy kotikäyntien aikana aggressiivisesti tai muutoin epäasiallisesti kotihoitohenkilöstöä kohtaan
- asiakas ei sitoudu hoito- ja palvelusuunnitelmassa sovittuihin asioihin (esim. ei ole tavoitettavissa sovittujen käyntien aikana ja/tai toistuvasti jättää asiakasmaksut maksamatta kunnalle)
- asiakas on toistuvasti päihtynyt ja käyttäytyy epäasiallisesti hoitajaa kohtaan
- asiakas tupakoi hoitajan läsnä ollessa kotikäynnin aikana
- kotihoidon työntekijän turvallisuutta ja koskemattomuutta ei voida taata

Perusturvajohtaja:

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää hyväksyä kotihoidon myöntämisperusteet 1.3.2020 alkaen.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.
